

Ieteikumi pārejai no pirmsskolas uz 1. klasi

Mērķis ir aktualizēt pārejas posma no pirmsskolas uz skolu nozīmīgumu un sniegt ieteikumus izglītības iestādes **pedagogiem, vadībai un vecākiem**, lai veidotu atbalstošu, drošu un attīstošu vidi skolēna zināšanu un prasmju apguvē.

Līdzfinansē
Eiropas Savienība

Nacionālais
attīstības plāns

Valsts izglītības
attīstības aģentūra

Skolēnam nepieciešamās SOCIĀLI EMOCIONĀLĀS MĀCĪŠANĀS PRASMES* pārejai no pirmsskolas uz 1. klasi

SAPRAST SEVI. Atpazīst un nosauc savas emocijas. Apzinās savas stiprās puses un veido pārliecību par sevi.

PĀRVALDĪT SEVI. Regulē savas emocijas, stāsta par savām vēlmēm un vajadzībām, lūdz palīdzību, ja tā nepieciešama. Spēj uzturēt motivāciju, pabeigt iesākto.

SAPRAST CITUS. Spēj just līdzī, piedāvā palīdzību, izturas draudzīgi.

ATTIECĪBU PRASMES. Veido pozitīvas attiecības ar citiem: sagaida savu kārtu, klausās citus, ievēro nosacījumus rotaļās un spēlēs, kā arī pozitīvi reaģē uz pieaugušā lūgumu.

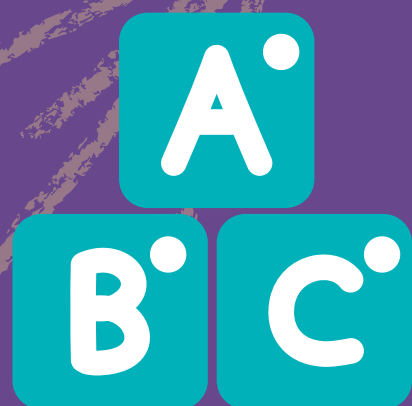
ATBILDĪGA LĒMUMU PIENĒMŠANA. Spēj rīkoties patstāvīgi un uzņemas atbildību par savām darbībām, piemēram, ievēro personīgo higiēnu, apgērbjas un noģērbjas, sameklē somā mantas, orientējas telpā, organizē darba vietu u. c.

Noderīgi

- [Sociāli emocionālās mācīšanās nodarbību plāni 1.–12. klasei.](#)
- [Caurviju prasmes pirmsskolā.](#)

*[Rokasgrāmata "Metodiskie paņēmieni skolēnu sociāli emocionālo prasmju novērtēšanai skolā".](#)

PIRMSSKOLĀ

LASĪTPRASMES

pēctecība no pirmsskolas uz 1. klasi

1. KLASĒ (septembrī - oktobrī)

- Attīsta sajūtas, uztveri, uzmanību, atmiņu, domāšanu, gribu
- Veicina fantāziju un iztēli, piedzīvo dažādas emocijas
- Klausās tekstu, nosauc tajā darbojošās personas, atstāsta notikumus, izdomā teksta turpinājumu
- Paplašina vārdu krājumu, veido izpratni par jēdzieniem
- Pareizi izrunā visas skaņas
- Atšķir un nosauc skaņas vārdā
- Skaņu apzīmē ar atbilstošu burtu
- Lasa vārdus, saprot izlasīto

25 % no kopējā stundu skaita mācību gadā atkārtos un pilnveido pirmsskolā apgūtās prasmes

- Attīsta lasīšanas pareizību, izteiksmīgumu, ātrumu
- Apgūst lasīšanas tehnikas
- Apgūst prasmi iegūt, apstrādāt un izmantot informāciju, reflektēt par to
- Paplašina vārdu krājumu, apgūst un lieto jēdzienus
- Turpina vārdu skaņošanu, skaņu noteikšanu vārdā
- Nosaka vārdos zilbes
- Lasa precīzi vienzilbes, divzīlbu un vairākzīlbu vārdus, saprot izlasīto

Noderīgi

- [Lasītprasmes attīstība pirmsskolā un sākumskolā.](#)
- [Metodiskais materiāls lasītprasmes veicināšanai pirmsskolā un skolā.](#)
- [Rokasgrāmata skolotājiem "Lasītmācīšana viegli un ar prieku".](#)

RAKSTĪTPRASMES

pēctecība no pirmsskolas uz 1. klasi

PIRMSSKOLĀ

1. KLASĒ (septembrī - oktobrī)

- Attīsta sīko roku muskulatūru
- Ievēro pareizu ķermeņa stāvokli rakstot un lasot
- Tur un pareizā satvērienā lieto rakstāmpiederumus un darbarīkus
- Atpazīst skaņas, saklausa un pieraksta burtus
- No dažādiem materiāliem veido burtus, iepazīstot to formu un vizuālo attēlu
- Patstāvīgi raksta burtu elementus (svītra, lociņš, ovāls, pusovāls, cilpa)
- Saskata apkārtnē, tekstā pazīstamus rakstītos burtus, nosauc tos
- Pazīst un pārvelk rakstītos burtus un ciparus
- Raksta rakstītos burtus neierobežotā laukumā

25 % no kopējā stundu skaita mācību gadā atkārto un pilnveido pirmsskolā apgūtās prasmes

- Ievēro pareizu ķermeņa stāvokli rakstot un lasot
- Novelk taisnu līniju ar lineālu un ar brīvu roku pa rūtiņām
- Atkārto/apgūst rakstītos burtus un ciparus
- Mācās rakstīt ierobežotā laukumā (piemēram, līnijkopās trīslīniju sistēmas burtnīcās) mazos un lielos rakstītos burtus
- Mācās rakstīto burtu savienojumus
- Noraksta no rakstīta un iespiesta teksta, rakstot ievēro vārdu robežas
- Raksta atbilstoši paraugam savas ģimenes cilvēku vārdus un uzvārdus, dzīvnieku vārdus ar lielo sākumburtu

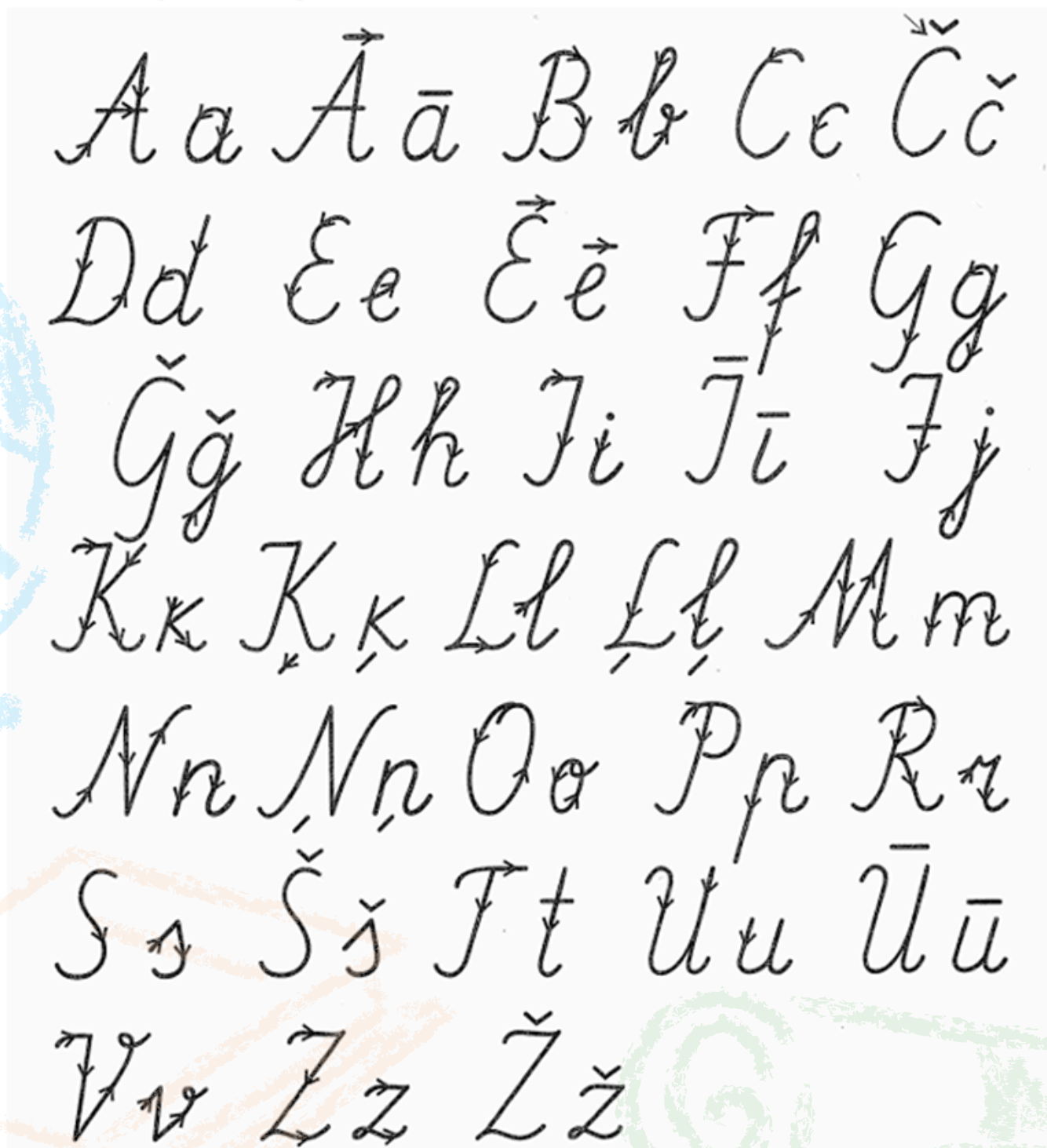
Noderīgi

Rakstītprasmes attīstīšana. Metodiski ieteikumi pirmsskolas un sākumskolas skolotājiem.

Rakstītprasmes attīstīšanai noderīgi ir “Metodiski ieteikumi pirmsskolas un sākumskolas skolotājiem”

Rakstīto burtu paraugs: burtu rakstīšanas virziens (Mickeviča, Zariņa, Krastiņa, Valdmane, Vaivade, 2022)

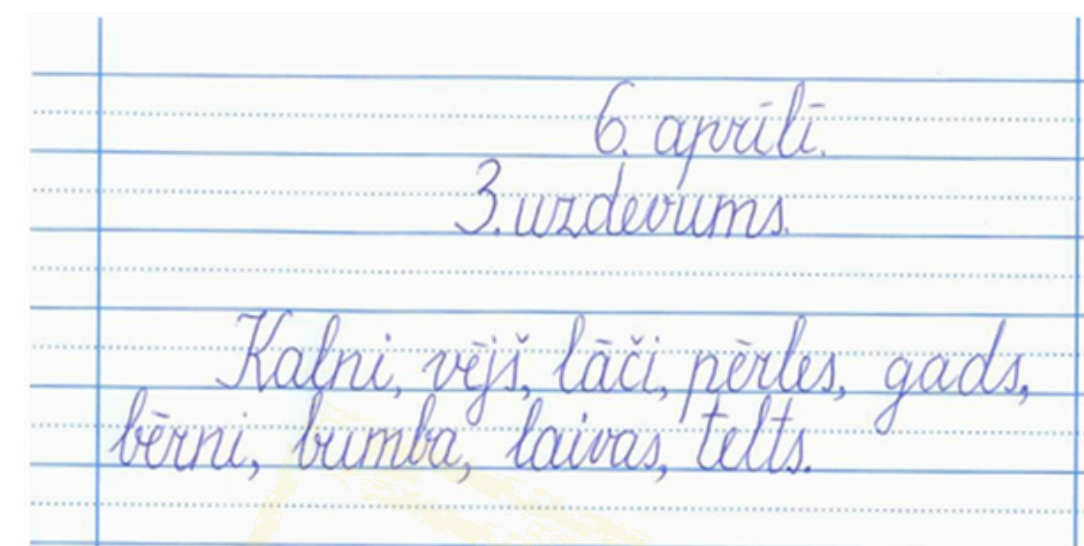

Ciparu rakstīšanas paraugs (Anspoka, Birzgale, Dzērve, Gribuste, Helmane, Leite, 2011ab)

Trīslīniju sistēmas burtnīcas paraugs

Blank handwriting practice lines for the three-line system.

Kā veicināt vienmērīgu pāreju no pirmsskolas uz 1. klasi

IETEIKUMI PEDAGOGIEM

- ★ Veikt zināšanu, prasmju un mācīšanās vajadzību novērtējumu katram bērnam pirmsskolā un skolā, par to informēt izglītības iestādes vadību un vecākus.
- ★ Iesaistīt atbalsta personālu un vecākus skolēna mācīšanās atbalstam.
- ★ Veicināt pašvadītu mācīšanos, dodot iespēju izvēlēties, mācīties uzņemties atbildību.
- ★ Plānot adaptācijas laiku, kurā skolēni iepazīstas ar skolas telpām, saviem klasesbiedriem, skolotājiem, ikdienas rutīnu un noteikumiem.
- ★ Organizēt vecumam atbilstošu klases iekārtojumu: mācību priekšmetu/aktivitāšu centrus, izzinošus uzskates materiālus, atgādnes, vietu klasē, kur atpūsties, spēlēties un kur notiks kopīgās aktivitātes u. c.
- ★ Plānot dinamiskās pauzes mācību procesa laikā.
- ★ Plānot dažādas mācīšanās formas: individuālais, pāru, grupu darbs, mācību spēles un rotaļas, diskusijas, eksperimenti, pētījumi, lauka darbs, mācību ekskursijas u. c.

Noderīgi

Rēķinpratība, tekstpratība un pašvadība. Diagnosticējošais darbs, uzsākot 1. klasi.

Kā veicināt vienmērīgu pāreju no pirmsskolas uz 1. klasi

IETEIKUMI IZGLĪTĪBAS IESTĀDES VADĪBAI

- ✧ Organizēt aktivitātes topošajiem pirmklasniekiem un 1. klases skolēniem, lai iepazītos ar skolas vidi, dienas ritmu, pasākumiem u. c.
- ✧ Nodrošināt skolēniem vecumposmam atbilstošu, emocionāli drošu, izzinošu vidi, kas ietekmē pedagoģisko procesu, piemēram, daudzfunkcionāla–pārveidojama telpa, kas piemērota grupu/individuālām nodarbībām un kurā ir vieta atpūtai, kustību aktivitātēm ar brīvi pieejamiem mācību resursiem.
- ✧ Piedāvāt aktivitātes vecākiem pirmsskolā un skolā, lai iepazītos ar izglītības iestādes personālu, mācību vidi, vērtēšanu un vienotos par sadarbības iespējām.
- ✧ Organizēt kopīgus pasākumus vecākiem un bērniem, lai veicinātu savstarpējo iepazīšanos un pozitīvu piesaisti izglītības iestādei. Piemēram, sporta diena, dārza svētki, kopīga talka u. c.
- ✧ Veidot pirmsskolas un skolas pedagogu savstarpējo sadarbību, organizēt kopīgas mācības, savstarpēju stundu vērošanu, dalīšanos pieredzē u. c.

Noderīgi

[Seminārs par pirmsskolas zināšanu un prasmju pēctecību sākumskolā.](#)

Kā veicināt vienmērīgu pāreju no pirmsskolas uz 1. klasi

IETEIKUMI VECĀKIEM

- ★ Nodrošināt regulāru pirmsskolas un skolas apmeklējumu.
- ★ Interesēties par bērna ikdienas gaitām – sarunāties par bērna ikdienu skolā, draudzēšanos, emocijām, priekiem un satraukumiem.
- ★ Regulāri sekot līdzi bērna sekmēm, ikdienas aktivitātēm, pasākumiem un mājasdarbiem skolvadības sistēmā. Ja nepieciešams, atbalstīt bērnu dažādos sagatavošanās darbos, tomēr ļaujot darīt pašam.
- ★ Apmeklēt skolas rīkotās aktivitātes: vecāku sanāksmes, izglītojošus un svētku pasākumus.
- ★ Nodrošināt un sekot līdzi bērna ikdienas higiēnai: sakopti un tīri mati, nogriezti un tīri nagi, maiņas apģērbs, skaidrot tualetes lietošanas nosacījumus u. c.
- ★ Sekot līdzi un, ja nepieciešams, regulēt brīvā laika ekrānlaiku. Ieteicams nepārsniegt divas stundas dienā.*
- ★ Nodrošināt piemērotus apstākļus lasītprasmes attīstībai: vecumposmam atbilstošas grāmatas, mierīgu vidi, kur bērnam lasīt, interesi par izlasīto un priekšzīmi lasītpriekā no vecāku puses.
- ★ Sekot līdzi bērna regulāram, pilnvērtīgam miegam. Pirmsskolas un skolas vecuma bērniem ieteicamais miega ilgums ir 9–11 stundas diennaktī.

Noderīgi

*Rekomendācija drošai un veselībai nekaitīgai moderno tehnoloģiju lietošanai bērniem.

- Kā vecāki var atbalstīt bērnus un viņu mācīšanos?